

Na Libeňském zámku se včera na dvě hodiny zastavil čas

21.6.2023 - | Městská část Praha 8

Říká se, že někdo má hodiny a někdo má čas.

A Libeňský zámek má své hodiny skrývající důmyslný systém ozubených koleček a řetězů od roku 1770, kdy rokokovou přestavbu uskutečnil pražský architekt Jan Josef Prachner. Dosavadní zámecká budova tak byla rozšířena o honosné východní křídlo s věžičkou a hodinami a o kapli.

Okolo věží s hodinami chodíme možná denně, díváme se na jejich ciferníky, ale málokdy tušíme, co je za nimi. Hodiny libeňského zámku už neskrývají původní stroj z 18. století, ale tzv. bicí čtvrtkový stroj z 50. let minulého století, který má tři ciferníky o průměru 1,3 m. Čtvrtkový se nazývá proto, že každou čtvrt hodinu oznamuje úderý na menší cimbál je-li čtvrt (1x), půl (2x), tři čtvrtě (3x) nebo celá (4x) a v celou hodinu zase odbije na větší cimbál tolik úderů, kolik právě je hodin. Na přesný chod hodinových ručiček dohlíží od devadesátých let moderní technologie, která nedovolí zpoždování či předcházení času a vyrovnává i posuny v rámci zimního a letního času. Hodiny má ve správě firma Technologie hlavního města Prahy, která spravuje dalších zhruba šedesát věžních hodin v hlavním městě.

Říká se také, že i zastavené hodiny mají dvakrát denně pravdu. Aby hodiny na libeňském zámku měly pravdu neustále, je potřeba všechny ty hřídele a ozubená kolečka, která se nacházejí vysoko ve věži až u ciferníků udržovat, tedy čistit a mazat. Včerejší servisní prohlídka a údržba hodin začala v 10 hodin a trvala přesně dvě hodiny. V Libni se tak na tuto dobu pomyslně zastavil čas.

Servis takovýchto hodin nemůže dělat každý. Tak jako kdysi věžní hodiny nejdříve stavěli vlastně kováři, tedy ti nejšikovnější z nich, kteří také znali taje hodinářského řemesla. Možná by bylo správnější říci, že to byli hodináři, kteří mistrovsky ovládali řemeslo kovářské. Tak i dnes servis mechanismu věžních hodin dělají mistři svého řemesla.

Věžní hodiny byly v dávnějších dobách jediným ukazatelem času v městech či obcích. Od dob svého vzniku odměřovaly čas již mnoha historickým událostem, některé pamatují ještě časy roboty, Marii Terezii a vynález parního stroje. Jsou ale i hodinové stroje daleko starší.

Věžní hodiny se na architekturu (většinou radnice, zámecké budovy a kostely) osazovaly z několika důvodů. Především měly celé veřejnosti, pro kterou byly určeny, dávat na vědomí, kolik je právě hodin. Přenosné osobní hodinky prakticky nebyly a nebylo ani běžné, aby měl každý doma na stěně nebo na stole svoje vlastní hodiny. A protože každý na věž z okna neviděl, měly věžní hodiny vždy nejen ciferníky, ale také bicí stroje, které odbíjením dávaly na vědomí do veliké dálky, kolik hodin právě je.

Hodiny měly na architektuře také výraznou funkci estetickou. Byly a jsou funkčním akcentem celé architektury, jsou vlastně často její dominantou. Kostelní věže bez hodin jsou téměř vždy jakoby slepé. A věže s hodinami, které jsou rezavé a nefungují, jsou jako neživé pomníky zkázy.

(s pomocí www.veznihodiny.cz)

Dostávejte aktuality na váš e-mail.

Každý den zasíláme všechny novinky z webu v jedné přehledné zprávě.

Mohlo by vás také zajímat

- Hudební akce v Kalendáři akcí
- Libeňský zámek
- Kultura a volný čas v Praze 8
- Odbor kultury, sportu, mládeže a památkové péče
- Informační média MČ Praha 8

<https://www.praha8.cz/Na-Libenskem-zamku-se-vcera-na-dve-hodiny-zastavil-cas.html>